

PYHÄ VIIKKO

HERRAN KÄRSIMISEN PALMUSUNNUNTAI

1. Tänä päivänä kirkko viettää Herran Kristuksen tulemista Jerusalemiin, jonne hän saapui täyttääkseen pääsiäisensä salaisuuden. Siksi kaikissa messuissa muistetaan tätä Herran saapumista: päivän tärkeimmässä messussa joko kulkueena tai juhlallisen sisääntulon muodossa, ja muissa messuissa yksinkertaisen sisääntulon muodossa. Juhlallinen sisääntulo voidaan toistaa yhdessä tai muutamassa muussakin päivän messussa, joissa on läsnä suurempi joukko kansaa, kulkuetta sen sijaan ei toisteta.

HERRAN JERUSALEMIIN SAAPUMISEN VIETTO

Ensimmäinen vaihtoehto: kulkue

2. Säädettyyn aikaan uskovat kokoontuvat johonkin lähellä olevaan pienempään kirkkoon tai muuhun varsinaisen juhlakirkon ulkopuolella olevaan paikkaan. Uskoviille jaetaan ennen tilaisuuden alkua palmunoksat.

3. Messua varten punaisiin liturgisiin asuihin pukeutuneet pappi ja diakoni saapuvat paikkaan, jonne kansa on kokoontunut. Papilla voi kuitenkin olla messukasukan sijasta yllään kuoriviitta, jonka hän riisuu pois kulkueen päätyttyä.

4. Samaan aikaan lauletaan seuraava antifoni tai muu tilanteeseen sopiva laulu:

Matt. 21:9

Hoosianna, Davidin Poika! Siunattu olkoon hän,
joka tulee Herran nimessä, Israelin kuningas!
Hoosianna korkeuksissa!

5. Sitten pappi tervehtii kansaa tavalliseen tapaan. Sen jälkeen seuraa lyhyt johdantopuhe, jossa pappi kehottaa uskovia viettämään päivän liturgiaa aktiivisesti ja ymmärryksellä seuraavin tai samantapaisin sanoin:

Rakkaat kristityt,
tuhkakeskiviikosta lähtien
me olemme valmistautuneet
viettämään Herramme pääsiäistä.

Tänään me yhdessä koko kirkon kanssa vietämme sitä päivää,
jona hän saapui pyhään kaupunkiin.

Me uskomme Kristuksen pelastustyöhön,
joka toteutui hänen kärsimisensä
ja ylösnousemuksensa kautta.

Me haluamme kulkea yhdessä hänen kanssaan,
jotta me tultuamme armon kautta osallisiksi hänen rististään
pääsisimme osallisiksi myös hänen ylösnousemuksestaan.

6. Johdantosanojen jälkeen pappi lukee yhden seuraavista rukouksista, kädet yhteenliitettynä.

Rukoilkaamme.
Kaikkivaltias iankaikkinen Jumala,
pyhitä siunauksellasi + nämä oksat, jotta me, jotka riemuiten
seuraamme Kuningastamme Kristusta,
hänen avullaan myös kerran yhdessä saisimme astua
taivaalliseen Jerusalemiin.

Tätä pyydämme saman Kristuksen, Herramme, kautta.

tai:

Rukoilkaamme.
Kaikkivaltias Jumala,
anna lisää uskoa kaikille sinuun toivonsa paneville
ja kuule kansasi nöyrät rukoukset.
Suo, että me, jotka tänään kannamme näitä palmunoksia
Poikasi Kristuksen voittosaatossa,
voisimme hänen avullaan tehdä hyviä tekoja
sinun kunniaksesi.

Tätä pyydämme saman Kristuksen, Herramme, kautta.

Pappi pirskottaa palmunoksat, sanomatta mitään.

7. Sitten luetaan evankeliumi Jeesuksen saapumisesta Jerusalemiin. Sen lukee diakoni,
tai jos diakonia ei ole, pappi lukee sen tavalliseen tapaan.

+ Luemme pyhästä evankeliumista Matteuksen mukaan:

Kun Jeesus ja hänen opetuslapsensa lähestyivät Jerusalemiä ja olivat tulossa Betfageen Öljymäelle,

Jeesus lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi heille:

"Menkää tuolla näkyvään kylään. Siellä on aasintamma kiinni sidottuna ja varsa sen vierellä; löydätte ne heti.

Ottakaa ne siitä ja tuokaa minulle.

Jos joku sanoo teille jotakin, vastatkaa, että Herra tarvitsee niitä mutta palauttaa ne pian."

Näin tapahtui, jotta kävisi toteen tämä profeetan sana:

"Sanokaa tytär Siionille: Katso, kuninkaasi tulee!

Hän tulee luoksesi lempeänä, ratsastaen aasilla, työjuhdan varsalla".

Opetuslapset lähtivät ja tekivät niin kuin Jeesus oli käskenyt.

He toivat aasin ja varsan ja panivat niiden selkään vaatteitaan, ja Jeesus istuutui aasin selkään.

Ihmisiä oli hyvin paljon, ja he levittivät vaatteitaan tielle, toiset katkoivat puista oksia ja levittivät tielle niitä.

Ja ihmisjoukko, joka kulki hänen edellään ja perässään, huusi:

- Hoosianna, Daavidin Poika!

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!

Hoosianna korkeuksissa!

Kun hän tuli Jerusalemiin, koko kaupunki alkoi kuohua ja kaikki kyselivät:

"Kuka hän on?"

Ihmiset sanoivat: "Hän on Jeesus, profeetta Galilean Nasaretista."

Tämä on Herran sanaa.

8. Evankeliumin jälkeen voidaan pitää lyhyt saarna, jos siihen on aihetta. Ennen kulkueen lähtöä selebrantti tai joku sopiva avustaja voi antaa lähtökehotuksen seuraavin tai samantapaisin sanoin:

Rakkaat kristityt, tehkäämme nyt samoin
 kuin Jeesuksesta riemuitsevat kansanjoukot
 ja lähtekäämme liikkeelle.

9. Kulkue lähtee kulkemaan kohti sitä kirkkoa, jossa messu vietetään. Jos käytetään suitsutusta, ensimmäisenä kulkee suitsuttaja, joka kantaa sytytettyä suitsutusastiaa. Häntä seuraa ristinkantaja, joka kantaa palmunlehvällä koristettua ristiä, molemmilla puolillaan tai edellään sytytettyjä kynttilöitä kantavat avustajat. Heitä seuraa pappi avustajineen ja heidän jälkeensä tulevat uskovat palmunoksat käsissään.

Kulkueen aikana kuoro ja kansa laulavat joko seuraavia tai muita sopivia lauluja.

Ensimmäinen antifoni

Pueri Hebraeorum,
 portantes ramos
 olivarum, obviaverunt
 Domino, clamantes
 et dicentes:
 Hosanna in excelsis.

Heprealisten lapset
 tulivat tiellä
 Herraa vastaan
 öljypuun oksat kädessään.
 He huusivat sanoen:
 Hoosianna korkeuksissa.

Tarvittaessa voidaan antifoni toistaa seuraavan psalmin joka säkeen välissä.

Psalmi 24

Herran on maa ja kaikki mitä siinä on, *
 maanpiiri ja ne jotka siinä asuvat.
 Hän on sen perustanut merten päälle, *
 kiinnittänyt lujasti virtojen ylle.
 Kuka saa nousta Herran vuorelle, *
 kuka saa astua pyhään paikkaan?
 Se, jolla on viattomat kädet ja puhdas sydän, *
 joka ei valheellisesti vetoa Herraan
 eikä vannoo väärää valaa.
 Hänelle Herra suo siunauksensa, *
 pelastuksen Jumala katsoo hänet vanhurskaaksi.
 Tässä me olemme, kansa joka pyrki luoksesi, *
 joka etsii kasvojasi, Jaakobin Jumala!

Kohotkaa korkeiksi, portit,*
 avartukaa, iankaikkiset ovet!
 Kirkkauden kuningas tulee.
 Kuka on kirkkauden kuningas? *
 Hän on Herra, väkevä ja voimallinen.
 Hän on Herra, voiton sankari.
 Kohotkaa korkeiksi, portit. *
 avartukaa, ikiaikaiset ovet!
 Kirkkauden kuningas tulee.
 Kuka on kirkkauden kuningas? *
 Kirkkauden kuningas on Herra Sebaot!

Toinen antifoni

Pueri Hebræorum
 vestimenta
 prosternebant in via,
 et clamabant dicentes:
 Hosanna filio David;
 benedictus qui venit
 in nomine Domini.

Heprealisten
 lapset levittivät
 vaatteensa tielle
 ja huusivat:
 Hoosianna, Daavidin Poika:
 Siunattu olkoon hän,
 joka tulee Herran nimessä.

Tarvittaessa voidaan antifoni toistaa psalmin 47 säkeiden välissä.

Psalmi 47

Taputtakaa käsiänne, kaikki kansat, *
 kohottakaa riemuhuuto Jumalalle!
 Herra on Korkein, pelätkää häntä! *
 Hän on suuri, koko maailman kuningas.
 Hän alisti kansat valtaamme, *
 kansanheimot jalkojemme alle.
 Hän valitsi meille hyvän maan. *
 Se on ylpeytemme, hänen rakkaan Jaakobinsa ylpeys.
 Jumala nousee valtaistuimelleen, *
 riemuhuudot kaikuvat, pasuunat soivat.

Ylistäkää Jumalaa, kuningastamme, *
 ylistäkää ja laulakaa!
 Hän on koko maailman kuningas. *
 Laulakaa hänelle psalmi.
 Jumala on kansojen kuningas, *
 hän istuu pyhällä istuimellaan.
 Kansojen ruhtinaat kokoontuvat *
 yhdessä Abrahamin jälkeläisten kanssa,
 sillä Jumalan vallassa ovat maan mahtavat, *
 hän on kaikkein korkein.

Hymni Kristus-kuninkaalle

Kuoro:

Gloria, laus et honor
 tibi sit, rex Christe
 redemptor, cui puerile decus
 prompsit Hosanna pium.

Kunnia ja ylistys sinulle,
 oi kuningas Kristus.
 Riemuiten kansasi lapset huutaa
 Vapahtajalleen: Hoosianna.

Kaikki:

Gloria, laus et honor tibi sit,
 rex Christe redemptor,
 cui puerile decus prompsit
 Hosanna pium.

Kunnia ja ylistys sinulle,
 oi kuningas Kristus.
 Riemuiten kansasi lapset
 huutaa Vapahtajalleen:
 Hoosianna

Kuoro:

Israel es tu rex,
 Davidis et inclita proles,
 nomine qui in Domini,
 rex benedicta, venis.

Kuningas Israelin,
 Daavidin poika jalo
 nimessä Herran nyt saavut
 siunattu Valtias tänne.

Kaikki:

Gloria, laus et honor...

Kunnia ja ylistys sinulle...

Kuoro:

Coetus in excelsis te laudat
 cælicus omnis,
 et mortalis homo,
 et cuncta creata simul.

Sinua taivaalliset
 enkelten kuorot kiittää,
 maan päällä ihminen heikko
 kaikkeuden lauluun yhtyy.

Kaikki:

Gloria, laus et honor...

Kunnia ja ylistys sinulle...

Kuoro:

Plebs Hebræa tibi
 cum palmis obvia venit;
 cum prece, voto, hymnis
 adsumus ecce tibi.

Hebrean kansa
 riensi Sinua vastaan;
 kiitoksin, virsin ja pyynnöin
 käy luoksesi nyt kirkkosi.

Kaikki:

Gloria, laus et honor...

Kunnia ja ylistys sinulle...

Kuoro:

Hi tibi passuro
 solvebant munia laudis;
 nos tibi regnanti
 pangimus ecce melos.

Sinulle veisasivat,
 ja kohta jo ristillä kärsit;
 omaa virttämme taas
 me laulamme Voittajalle.

Kaikki:

Gloria, laus et honor...

Kunnia ja ylistys sinulle...

Kuoro:

Hi placuere tibi,
 placeat devotio nostra:
 Rex bone, Rex clemens,
 cui bona cuncta placent.

Kiitokset Israelin otit vastaan,
 ota myös nämä,
 oi Valtias, lempeä Herra,
 jolle lastesi ilo on mieleen.

Kaikki:

Gloria, laus et honor...

Kunnia ja ylistys sinulle...

10. Kulkueen astuessa kirkkoon lauletaan seuraava responsorium tai jokin muu laulu, joka puhuu Herran saapumisesta Jerusalemiin.

Ingrediente Domino
in sanctam civitatem,
Hebræorum pueri,
resurrectionem vitæ
pronuntiantes,
* Cum ramis palmarum:
Hosanna, clamabant,
in excelsis.
Cum audisset populus,
quod Iesus veniret
Hierosolymam,
exierunt obviam ei.
* Cum ramis....

Herran tullessa
pyhään kaupunkiin
hebrealaisten lapset
palmun oksat kädessään
huusivat julistaen
elämän ylösnousemusta:
* Hoosianna korkeuksissa.
Kun kansa kuuli, että Jeesus
oli tulossa Jerusalemiin,
se meni tielle häntä vastaan.
* Hoosianna...

11. Kun pappi saapuu alttarille, hän kunnioittaa sitä ja suitsuttaa sen. Sitten hän menee istuimelleen (riisuu kuoriviitan ja pukeutuu messukasukkaan) ja jättäen pois alkumenot päättää kulkueen lukemalla messun päivän rukouksen, jonka jälkeen messu jatkuu tavalliseen tapaan.

Toinen vaihtoehto: juhlallinen sisääntulo

12. Siellä missä kulkue kirkon ulkopuolella ei ole mahdollinen, Herran saapumista vietetään kirkon sisällä päämessua edeltävän juhlallisen sisääntulon muodossa.

13. Uskovat kokoontuvat joko kirkon oven eteen tai itse kirkkoon palmunoksat käsissään. Pappi, avustajat ja erikseen valittu joukko uskovia asettuvat johonkin sellaiseen kuorin ulkopuolella olevaan sopivaan paikkaan, jonka ainakin suurin osa läsnäolevasta kansasta voi nähdä.

14. Kun pappi saapuu tähän paikkaan, luetaan antifoni "Hoosianna" tai jokin muu sopiva laulu. Sitten siunataan palmunoksat ja luetaan evankeliumi Herran saapumisesta Jerusalemiin (ks. edellä numerot 5-7). Evankeliumin jälkeen pappi, avustajat ja edellä mainitut uskovat kulkevat juhlallisesti kirkon halki kuoriin ja

samaan aikaan lauletaan responsorium "Herran tullessa" (n:o 10) tai jokin muu sopiva laulu.

15. Kun pappi saapuu alttarille, hän kunnioittaa sitä ja menee istuimelleen ja jättäen pois muut alkumenot hän lukee päivän rukouksen, minkä jälkeen messu jatkuu tavalliseen tapaan.

Kolmas vaihtoehto: Yksinkertainen sisääntulo

16. Palmusunnuntain kaikissa muissa messuissa, joissa ei vietetä juhlallista sisääntuloa, muistetaan Herran saapumista Jerusalemiin yksinkertaisen sisääntulon muodossa.

17. Kun pappi menee alttarille, lauletaan alkuvirsi psalmeineen (n:o 18) tai jokin muu samansisältöinen laulu. Saavuttuaan alttarille pappi kunnioittaa sitä, menee istuimelleen ja tervehtii kansaa. Sitten messu jatkuu tavalliseen tapaan.

18. Alkuvirren antifoni

Ante sex dies sollemnis
Paschæ, quando venit
Dominus in civitatem
Ierusalem, occurrerunt
ei pueri: et in manibus
portabant ramos palmarum
et clamabant voce magna,
dicentes: Hosanna in excelsis:
Benedictus qui venisti
in multitudine misericordiæ
tuæ.

Kuusi päivää ennen suurta
päsiäisjuhlaa,
kun Herra saapui
Jerusalemiin kaupunkiin,
ihmiset riensivät häntä vastaan
palmunoksat kädessään ja
huusivat suurella äänellä:
Hoosianna korkeuksissa.
Siunattu olet sinä, joka
saavuit tehdäksesi
suuren laupeuden.

Psalmi

Vrt. Ps. 24:9-10

Kohottakaa korkeiksi, portit,
avautukaa, ikiaikaiset ovet!
Kirkkauden kuningas tulee.
Kuka on kirkkauden kuningas?
Kirkkauden kuningas on Herra Sebaot.

Hoosianna korkeuksissa!
Siunattu olet sinä, joka tulet
armosi runsaudessa.

19. Siellä, missä ei voida järjestää kulkuetta eikä juhlallista sisääntuloa, tulisi järjestää lauantai-iltana tai sunnuntaina johonkin sopivaan aikaan sanan jumalanpalvelus, jossa muistellaan Herran messiaanista saapumista Jerusalemiin ja hänen kärsimistään.

MESSU

20. Kulkueen tai juhlallisen sisääntulon jälkeen pappi aloittaa messun päivän rukouksella.

21. Päivän rukous

Kaikkivaltias iankaikkinen Jumala,
antaaksesi ihmiskunnalle nöyryyden esimerkin
sinä halusit oman Poikasi tulevan ihmiseksi
ja kärsivän ristinkuoleman.
Opetä meitä seuraamaan häntä kärsimyksen tiellä
ja tee meidät osallisiksi
myös hänen ylönousemuksestaan,
hänen, joka kanssasi elää ja hallitsee
Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala,
iankaikkisesta iankaikkiseen.

22. Kristuksen kärsimyshistoria luetaan ilman kynttilöitä ja suitsutusta, ilman vuoro-tervehdystä ja ristinmerkkiä evankeliumikirjaan. Kärsimyshistorian lukee diakoni, tai jos häntä ei ole, pappi. Sitä voivat lukea myös lehtorit, kuitenkin niin että Kristuksen osuuden lukee pappi, jos se on mahdollista.

Ennen passion laulamista diakonit pyytävät papilta siunauksen samalla tavoin kuin ennen evankeliumin lukemista; muut avustajat eivät pyydä siunausta.

23. Kärsimyshistorian jälkeen on suotavaa pitää mahdollisuuksien mukaan homilia.

Uskontunnustus.

24. Uhrilahjarukous

Kaikkivaltias Jumala,
suo meille Poikasi kärsimisen kautta sovitus,
jota teoillamme emme ole ansainneet.
Tätä pyydämme saman Poikasi Kristuksen,
meidän Herramme, kautta.

25. Prefaatio

P. Herra olkoon teidän kanssanne.
V. Niin myös sinun henkesi kanssa.
P. Ylentäkää sydämenne.
V. Ylennämme ne Herran puoleen.
P. Kiittäkäämme Herraa, Jumalaamme.
V. Se on arvokasta ja oikein.

Totisesti on arvokasta ja oikein,
kohtuullista ja autuaallista,
että me aina ja kaikkialla kiitämme sinua,
Herra, Pyhä Isä, Kaikkivaltias iankaikkinen Jumala,
Kristuksen, Herramme, kautta.
Hänen, joka viattomana antautui kärsimään syntisten tähden
ja rikoksista puhtaana
salli itsensä tuomittavan ristille,
hänen kuolemansa pyyhki pois meidän rikkomuksemme
ja hänen ylösnousemuksensa hankki meille vanhurskauden.
Häntä ylistävät taivas ja maa, enkelit ja arkkienkelit,
lakkaamatta sanoen:

Pyhä, pyhä...

26. Ehtoollisvirsi

Matt. 26:42

Isä, ellei tämä malja voi mennä ohitseni
minun siitä juomatta, niin toteutukoon sinun tahtosi.

27. Päätösrukous

Kaikkivaltias Jumala,
Poikasi kuoleman kautta
sinä olet lahjoittanut meille toivon uudesta elämästä.
Anna meidän hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa kautta
saavuttaa päämäärä, johon pyrimme.
Tätä pyydämme saman Poikasi Kristuksen,
meidän Herramme, kautta.

[Roomalainen messukirja: Helsingin katolisen hiippakunnan messukirja, 1998, s. 217-228.]